

JØRN LIER HORST

**EINSTEININ
ARVOITUS**

Suomentanut Päivi Kivelä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Norjankielinen alkuteos *CLUE – Einsteingåten*

First published in Norway by Kagge Forlag AS 2017

Copyright © Jørn Lier Horst & Kagge Forlag AS 2017

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

Suomentanut Päivi Kivelä

ISBN 978-951-1-47464-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Cecilia Gaathe asuu Täysihoitola Helmessä. Hänen isänsä Alan W. Gaathe on täysihoitolan omistaja ja johtaja. Cecilian äiti Iselin Gaathe hukkuu mystisesti Venepoukamassa edellisenä kesänä.

Leo Bast on juuri muuttanut Venepoukamaan. Hän asuu täysihoitolan yksityisellä puolella äitinsä Rebekan kanssa, joka on palkattu hotellin johtajaksi. Leon vanhemmat ovat eronneet. Hänen isänsä on toimittaja ja asuu Dubaissa.

Une Flaker asuu vanhempiensa ja kahden veljensä kanssa vanhassa kalastajan talossa Venepoukaman itäpuolella. Unen isä Widar Flaker on kalastaja ja äiti on opettaja kaupungissa.

Egon on Unen koira. Sen nimi on Egon, koska se on egoistinen ja itsepäinen ja toimii lähes aina oman päänsä mukaan. Polvenkorkuisella sekarotuisella Egonilla on kihara ruskea turkki, pitkä häntä ja kostea kuono. Egonin väitetään polveutuvan poliisikoirasta.

Täysihoitola Helmi

Täysihoitola Helmen rakennutti Cecilian isoisan isoisä yli sata vuotta sitten. Silloin vieraat tulivat höyrylaivalla syvänmerenlaituriin tai junalla kaupunkiin, mistä jatkoivat hevosvaunuilla rannikolle. Sodan aikana saksalaiset valtasivat täysihoitolan upseerien asunnoksi. Sen jälkeen omistajia oli useita, kunnes Cecilian äiti ja isä ostivat talon, kunnostivat sen ja alkoivat vuokrata huoneita vieraille. Cecilia ja hänen isänsä asuvat täysihoitolan yläkerrassa yksityisellä puolella, samoin kuin Leo ja hänen äitinsä. Cecilian tornihuone kohoaa korkealle täysihoitolan yläpuolelle.

Sisältö

1. Vaunuvaaja.....	9
2. Auto	14
3. Rahamies.....	20
4. Testamentti	25
5. Arvoitus	30
6. Laalalaalalaa	36
7. Taulukko.....	41
8. Pimeässä	47
9. Huijaus.....	53
10. Kahvia ja kakkua.....	59
11. Huonepalvelusta.....	64
12. Matkalle.....	69
13. Valokuva-albumi	73
14. Olympiavoittaja.....	79
15. Avaimet.....	84
16. Paljastuminen.....	90
17. Lihamuhennosta.....	96
18. Perillinen.....	102
19. Hansikkaat	108
20. Ruuvit	113
21. Huoneen vaihto	121
22. Saranat.....	126
23. Oikea omistaja	129
24. Auton myynti	135
EINSTEIN	140

”KAIKKI ON SUHTEELLISTA.”

ALBERT EINSTEIN,

14. MAALISKUUTA 1879 – 18. HUHTIKUUTA 1955

1. LUKU

Vaunuvaja

Cecilia ei ollut koskaan miettinyt, mitä vanhassa vaunuvajassa oli. Ei ennen kuin nyt, kun he olivat kuulleet sieltä ääniä.

Se oli vain rapistunut ulkorakennus, mutta sitä oli aina sanottu *vaunuvajaksi*. Cecilia arveli, että siellä oli säilytetty vaunuja ja rattaita siihen aikaan kun täysihoitola Helmi oli uusi ja vieraat haettiin kaupungin rautatieasemalta hevosien vetämillä vaunuilla.

Vanhassa vajassa ei ollut ikkunoita, vain iso liukuovi tienpuoleisella sivulla. Vihreät köynnöskasvit peittivät kaikki seinät. Katolla oli sammaloitunut tuuliviiri, joka narahteli kääntyillessään tuulen mukana.

Vaunuvaja oli ollut tällainen jo silloin, kun Cecilia oli muuttanut vanhempiensa kanssa Venepoukamaan seitsemän vuotta sitten. Silloin he olivat käyttäneet kaikki säästönsä täysihoitolan remontoimiseen. Isä oli sanonut, että vajasta voisi saada hienon vierastalon, mutta vieraita ei ollut vielä riittänyt tarpeeksi edes täysihoitolan huoneisiin

ja vaja oli jäänyt ennalleen. Ovea ei ollut luultavasti avattu moneen kymmeneen vuoteen.

Äänet kuuli ensimmäisenä Egon, Unen koira. Se pysähtyi kun he kulkivat vajan ohi ja alkoi haukkua. Kun Une rauhoitteli sitä, hekin kuulivat sen. Hiljaisen koputuksen. Aivan kuin vajassa olisi ollut joku ja naputtanut varovasti seinään.

”Huhuu!” Leo huusi ja koputti seinää.

Sisältä kuului kaksi nopeaa kopautusta, sitten tuli hiljaista.

Leo huusi uudestaan mutta vastausta ei kuulunut.

Hän kääntyi Ceciliaan päin.

”Mitä tuolla on?” hän kysyi.

Cecilia kohautti olkapäitään.

”Vanhoja hevosvaunuja kai”, hän sanoi. ”En tiedä. En ole koskaan käynyt siellä sisällä.”

”Sitten on jo aika käydä”, Leo sanoi.

Hän alkoi repiä lautaseinään tarrautuneita köynnöskasveja pois. Cecilia ja Une auttoivat. Hetken kuluttua liukuovi oli puhdistettu melkein kokonaan.

”Se on lukossa”, Leo huomasi ja nykäisi pois köynnöskasvin varren, joka kiemurteli oveen kiinnitetyn salvan ja ison riippulukon ympärillä. ”Tiedätkö missä avain on?”

”En”, Cecilia vastasi.

Hän katsoi lukkoa. Se näytti niin ruostuneelta, että vaikka heillä olisikin ollut avain, lukkoa ei saisi sillä auki.

”Minä haen rautasahan”, Leo keksi. ”Sahataan lukon

sanka poikki. Tiedän missä rautasaha on.”

Cecilia ja Une jäivät odottamaan Egonin kanssa. He yrittivät kuunnella ääniä vajasta, mutta siellä oli ihan hiljaista.

Viiden minuutin kuluttua Leo tuli takaisin ja hänen mukanaan oli Vanha Tim. Meri kimmelsi kevätauringossa heidän takanaan.

Vanha Tim luultavasti tietäisi, mitä vajassa oli. Hän oli nyt eläkkeellä ja oli asunut Venepoukamassa koko ikänsä.

”Onko sieltä kuulunut mitään?” Leo kysyi.

Cecilia ja Une pudistivat päätään.

”Tiedätkö mitä tuolla on?” Cecilia kysyi Vanhalta Timiltä.

Tim nojasi keppiinsä ja pudisti päätään.

”En ole koskaan käynyt siellä”, hän sanoi. ”Enkä muista edes koskaan nähneeni, että ovi olisi ollut auki.”

Hän yskähti. ”Leo kertoi että aiotte avata oven ja ajattelisin tulla mukaan katsomaan.”

Cecilia hymyili. Leo painoi rautasahan terän riippulukon sankaan. Metallin kirsku ja terä lipsui, mutta Leo sai sahatuksi uran, jossa terä pysyi. Metallilastuja alkoi varista maahan ja sanko katkesi.

Leo laski sahan kädestään ja irrotti lukon. Une auttoi työntämään liukuovea. Se natisi ja nitisi ja juuttui kiinni ennen kuin he saivat sen kokonaan auki.

Metrin levyisestä aukosta virtasi päivänvalo vajaan. Leo astui varovasti sisään ja toiset seurasivat perässä. Katossa oli reikiä joista aurinko pääsi paistamaan ja pöly kieppui valokuovissa.

Egon murisi hiljaa.

”Huhuu?” Leo huusi ja työnsi syrjään paksun hämähkinverkon, joka oli täynnä isoja kärpäsiä.

”Ei täällä ole ketään”, Une sanoi. ”Ei voi olla. Täällä ei ole muita ovia.”

Cecilia katsoi ympärilleen. Vajassa oli vanhat hevosvaunut, ne näkyivät laatikoiden ja aaltopellinkappaleiden takana. Joka puolella oli vanhaa romua ja roinaa. Tavaroita, jotka oli tuotu vajaan säilöön ja unohdettu.

Peränurkasta kuului ääntä. Kolinaa ja rapinaa. Egon haukahti terävästi. Pimeästä nurkasta lehahti lintu ja lensi siipiään räpytellen ulos aurinkoon.

”Pääsky”, Vanha Tim sanoi. ”Se oli eksynyt sisälle.”

”Lensi sisään katon reiästä, räpisteli täällä puolipimeässä ympäriinsä ja yritti päästä ulos”, Une lisäsi.

Cecilia oli tyytyväinen, että he olivat avanneet oven ja pelastaneet pienen linnun, mutta sitten hän huomasi että toisilla oli ollut huonompi onni. Lattialla lojui kaksi kuollutta lintua siivet levällään.

Vanha Tim katseli oviaukosta ulos.

”Ne tulevat Afrikasta”, hän sanoi. ”Joka syksy pääskyt lentävät eteläiseen Afrikkaan asti ja tulevat taas keväällä meidän luoksemme. Matkaa on kymmenentuhatta kilometriä yhteen suuntaan.”

”Miten ne löytävät perille?” Leo kysyi.

Vanha Tim kohautti olkapäitään.

”Sen tietävät vain linnut”, hän sanoi hymyillen. ”Mutta